

VERDEDIGING VAN HET BESLUIT OP HET ONDERWIJS.

DOOR DE

GAZETTE DES PAYS-BAS.

De *Gazette des Pays-Bas* treedt, in haar nummer van den 27sten Mei, met eene verdediging op van het besluit op het Onderwijs. Zij meent, dat de aanmerkingen, welke daarop gemaakt zijn, vervallen, wanneer men hetzelfde beschouwt uit het oogpunt van het welk voortspruit uit den toestand der natie, uit hetgeen omvangs bij de Staten Generaal is voorgevallen, en uit andere voorafgaande omstandigheden. Tot dat einde geeft de *Gazette* een leknoot overzicht van hetgeen zij acht het doel te zijn der besluiten van 1825, welke een geheel systeem vormden: namelijk, de wijsgeerige opleiding van toekomstige geestelijken te verbeteren en hunnen nationalen zin te versterken. Zij, voor welken het eene wetdaad had moeten zijn, wezen die wetdaad van de hand. Langzamerhand was die gebouw van de wankelen gebragt; ondermijnd door het besluit van 2 October; geheel omvergeworpen door de vernieling van het Collegium Philosophicum. Er was niets meer van al alles overgebleven, dan eenige bouwvallen, meer dreigende voor eene meening, dan nuttig in de oogen der voorstanders van de andere. Het besluit van 27 Mei heeft dezelve opgeruimd (*les a déblayés*).

Wanneer het eene verdienste mag genoemd worden, in een organiek besluit op het onderwijs, de bouwvallen van een vroeger stelsel te hebben opgeruimd, dan kan voorzeker het besluit van 27 Mei op dien lof aanspraak maken: het heeft dit doel wel bereikt. De vraag blijft echter of die bouwvallen te verwerpen waren? Het zeggen, dat zij meer dreigende was voor eene meening, dan nuttig in de oogen der voorstanders van de andere, heeft dit betoog, onzes inziens, niet voldongen.

Hoe dit zij, het is niet juist; wanneer de *Gazette* zegt, dat de besluiten van 1825 alleen ten doel hadden het onderwijs van toekomstige geestelijken te regelen. Die besluiten hadden bovendien ten oogmerk, om het onderwijs der overige jeugd, bijkans geheel aan geestelijken invloed overgelaten, in overeenstemming te brengen met de behoeften der maatschappij, met de vereischten van grondwet. Men herinnere zich de kleine Seminarieën, de menigvuldige verzoeken over de vaderlijke magt, de discussien van de Staten Generaal, de aanzetelijke verhoudingen naar de Fransche en Zwaitsche Jesuiten-collegien, voornamelijk door het verlaten en veropenbare scholen: kan men zich overtuigen, dat de besluiten van 1825 niet een geheel de *Gazette* worden beschouwd, wanneer zij alleen spreken van het onderwijs van toekomstige geestelijken en verzwijgt hetgeen over het onderwijs van de jeugd uit andere standen, in betrekking tot de genoemde besluiten, te zeggen was. Het is belangrijk, dit stilzwijgen op te merken: de lezers der *Gazette* kunnen daartuit opmaken, door welken geest dat dagblad thans wordt beziel.

Als een organiek besluit, ware het mogelijk beter geweest, dat het besluit van 27 Mei meer gedaan had, dan ten aanzien van het behandelde punt, bouwvallen op te ruimen. Zonder te vermelden, dat het onderwijs van toekomstige geestelijken aan nieuwe verordeningen onderworpen geworden, zouden de vrienden van een grondig onderwijs hebben, dat men het onderwijs der overige jeugd, in de besloten verordeningen betrokken, op goede, duurzame grondslagen had gevestigd. Heel door den loop der gebeurtenissen was verzwakt, was daarom niet geheel nutteloos geworden. De onstimmigheid, waarmede vernuftige, doch hersenschimmige theoriën, bij gemis aan de andere zijde van standvastige overtuiging, waren opgedrongen, had geen invloed moeten hebben op verordeningen. Die niet de afwijkinge besluiten van het vaderland in het nageslacht verband staan.

Wat wij ons in onze opvatting der besluiten van 1825 niet bedriegen, bewijst de *Gazette* zelve, als zij, in het slot van haar artikel, eene kunstmatige afwending, op de latijnsche scholen of gymnasien terugkeerende, zegt, dat die, door de geschonkene vrijheid, wellicht schade zullen lijden, doch tevens de schuld daarvan werpt op het besluit van 2 October.

Door de besluiten van 1825 waren de kleine Seminarieën gevallen. Zij verheffen zich op nieuw op de puinhopen der besluiten van 1825; deze zullen, in hunne vernieling, de openbare latijnsche scholen medeslepen.

De *Gazette* trecht ons de volgende graven te stellen. Die instellingen, zegt zij, moeten door eene meer stevige en meer naar de behoeften van den tijd geëvenredige inrigting, ook door de vrygeveige medewerking van de openbare besturen, in staat gesteld wor-

den, om eenen strijd vol te houden, in welken hare volmaaktheid de voorwaarde van haar bestaan zal worden. Wij wenschten van u te hore, dat wij onze overtuiging naar deze laatste onderstelling konnen voer, maar wij vragen met vertrouwen, of het, in de tegenwoordige stand der zaken, te wachten is, dat inrigtingen als deze, welke de hoopvolste welken men kan, de mededinging zullen behouden tegen scholen, welke worden beschermd door een gang, hetwelk geenszins behager schept in eenen wedstrijd van voortreffelijkheid. De schrijvers der *Gazette* mogen, om zich te overtuigen, rondzien, hoe, reeds in deze oogenblikken, ook bij eene onbetwistbare meerdere uitmuntendheid van onderwijs, de openbare collegien tegen geene mededinging van geestelijke scholen bestand zijn.

De verdediging van hetgeen in het besluit van 27 Mei omtrent de verrijking van academische graden is bepaald, is in de hoofzaak deze: het beginsel van vrijheid der hogere studiën, in de Noordelijke provincieën aangenomen, is op het geheele rijk toegepast, omdat men niet zag, hoe datgene, wat in het Noorden, gedurende 15 jaren, zonder eenig bezwaar heeft bestaan, daar verwoed bewerken der zuidelijke universiteiten.

De *Gazette* vergist zich. Het beginsel van vrijheid der hogere studiën bestaat in het Noorden, niet sinds 15 jaren, maar sinds twee eeuwen. De verordeningen van 1815 hebben slechts voortgezet, wat, voor de inlijving in het Fransche keizerrijk, reeds aanwezig was. Dat het begin van vrijheid in deze gewesten geen aandeel heeft veroorzaakt gedurende de laatste 15 jaren, is dus geen bewijs, dat dit evenzeer in het Zuiden het geval zal zijn. In Holland is het, op enkele uitzonderingen na, de standvastige gewoonte van allen, die eenen Akademischen graad begeeren, dat zij zich op dat einde naar eene Hooge School begeven: daar kan derhalve de vrijheid, om te studeren, hoe of waar men wil, geen kwaad doen, omdat de zeden hier als het ware treden in de plaats der wet en hare voorschriften aanvallen.

Bedriegen wij ons niet, dan is het in het Zuiden des Rijk anders gelegen. Bestond aldaar, onder de voornamelijk latijnsche universiteit, vrijheid van studiën? Wij betwijfelen het. Die universiteit is sinds lange ondergegaan, en, voor hare verrijking, waren de hogere studiën reeds in verval. Het daaron volgende tijdstip was der hogere studiën mede niet gunstig. Het denkbeeld van een ander onderwijs ging verloren; de grondige beoefening der wetenschappen kwam in mispachting. Alle de jaren, waarin de nieuwere universiteiten hebben bestaan, waren niet toevallende, om deze beklagelijke stemming te veranderen. Men kan zich geheel vriend, treden te vinden, die meenen, dat men, op eene provinciale geneeskundige school of op eene chirurgische winkel, een zeer voor den doctors-graad kan bekomen als op eene wel ingerichte universiteit? Ontbreken er, die de studie der oude letteren als versletene waanwijsheid, de beoefening van het Romeinsch Regt als nuttelos ijverlies, de kennis der bestaande wetten daarentegen als *non plus ultra* van alle rechtskunde beschouwen? Zullen deze naar de Hooge School gaan, wanneer zij, als kind van een procureur, advocaat of notaris, tot de wetenschappelijke kennis waden te kunnen geraken, die zij meenen, dat zij niet kunnen? Moeten wij deze vragen op ons behuilen, of moeten wij onze kindere beantwoorden, dat de wetenschap, die er bekend zijn, kunnen de wetenschap, die er bekend zijn, volgen de vooringenomenheid, welke eene eeuw geleden in de zuidelijke Hooge Scholen, de algemeene meening, om spoedig tot eenen stand in de maatschappij te geraken, het bejag van vlugtige methodes, welke in de laatste jaren veel veld heeft gewonnen; alles zamen genomen, zullen zij moeten erkennen, dat het besluit van 27 Mei het bestaan der zuidelijke Hooge Scholen aan veel gevind blootstelt.

Dat het lager onderwijs is gespaard, hebben wij reeds gezegd. Het is niet de bedoeling, dat de toekomstige wetenschap, die er bekend zijn, kunnen de wetenschap, die er bekend zijn, volgen de vooringenomenheid, welke eene eeuw geleden in de zuidelijke Hooge Scholen, de algemeene meening, om spoedig tot eenen stand in de maatschappij te geraken, het bejag van vlugtige methodes, welke in de laatste jaren veel veld heeft gewonnen; alles zamen genomen, zullen zij moeten erkennen, dat het besluit van 27 Mei het bestaan der zuidelijke Hooge Scholen aan veel gevind blootstelt.

Dat het lager onderwijs is gespaard, hebben wij reeds gezegd. Het is niet de bedoeling, dat de toekomstige wetenschap, die er bekend zijn, kunnen de wetenschap, die er bekend zijn, volgen de vooringenomenheid, welke eene eeuw geleden in de zuidelijke Hooge Scholen, de algemeene meening, om spoedig tot eenen stand in de maatschappij te geraken, het bejag van vlugtige methodes, welke in de laatste jaren veel veld heeft gewonnen; alles zamen genomen, zullen zij moeten erkennen, dat het besluit van 27 Mei het bestaan der zuidelijke Hooge Scholen aan veel gevind blootstelt.

Dat het lager onderwijs is gespaard, hebben wij reeds gezegd. Het is niet de bedoeling, dat de toekomstige wetenschap, die er bekend zijn, kunnen de wetenschap, die er bekend zijn, volgen de vooringenomenheid, welke eene eeuw geleden in de zuidelijke Hooge Scholen, de algemeene meening, om spoedig tot eenen stand in de maatschappij te geraken, het bejag van vlugtige methodes, welke in de laatste jaren veel veld heeft gewonnen; alles zamen genomen, zullen zij moeten erkennen, dat het besluit van 27 Mei het bestaan der zuidelijke Hooge Scholen aan veel gevind blootstelt.

In deze stemming merkt men met angstvalligheid op, idt het behoud van het lage onderwijs, volgens hetgeen de Gazette verder zegt, voor een gedeelte heeft, afgehangen van de beschromdheid de *braver ce sentiment*, en van den twijfel, *si le Gouvernement était en droit d'apporter par un arrêté un changement radical et essentiel à la loi de 1806, en vigueur dans les provinces septentrionales.* Zoodanig *changement radical et essentiel* moest niet in de gedachten komen.

« Telle est la pensée de l'arrêté du 27 Mai, » zegt de Gazette op het slot harer beschouwing. « *Ce n'est point une liberté illimitée, mais c'est une liberté très grande, et qui pour l'enseignement moyen et supérieur n'est plus soumise qu'à une seule restriction, que l'on peut considérer comme de droit commun dans notre organisation sociale.* » (f) Zonder te willen treden in het onderzoek van deze laatste stelling, merken wij alken aan, dat het zeggen: « *ce n'est point une liberté illimitée, mais très grande*, gedeeltelijk waar, gedeeltelijk onjuist is. Wanneer de autorisatie, waarop hier wordt gediend, aan geene beperkingen gebonden is, dan is de vrijheid onbepaald, omdat de autorisatie alsdan slechts eene bloote formaliteit wordt. Van den anderen kant kan zij, in hetzelfde geval, een middel van willekeur worden, hetwelk, omdat het door eene plaatselijke of gewestelijke autoriteit wordt aangewend, niet minder drukkend is. Gaat men intusschen den tegenwoordigen gang der zaken na, dan is het te verzeien, dat deze *liberté très grande* in de meeste gewesten met er daad eene *liberté illimitée* zal zijn.

Wij zullen welligt nader op dit onderwerp terugkomen; het is onuitputtelijk. Het artikel van de Gazette was echter te belangrijk, om daarop niet in de eerste plaats de aandacht onzer lezers te vestigen. Maar bespreekte zonder moeite, uit welke bron het voortvloeit; maar ook daarom te meer is het in deze oogenblikken een onderzoek waardig. Het doet zien, wat men zich heeft voorgesteld; gelukkig diegenen onzer lezers, welken het meer heeft bevredigd dan ons!

NOG EEN WOORD AAN DE GAZETTE DES PAYS-BAS.

De Gazette des Pays-Bas maakt, in haar nummer van den 13 Junij lt., aanmerkingen op de *Nederlandsche Gedachten*, welke, door deze laatste, op eene waardige wijze beantwoord zijn. Eene uitdrukking van de Gazette laat echter nog veel duisters over, en wij kunnen niet in gebreke blijven, de aandacht onzer lezers, voor eenige oogenblikken, daarbij te bepalen. De Gazette namelijk noemt de redacteurs van de *Nederl. Gedachten* als *leur pupitre la carte de pays toute entière.* Welk oogenblik is voor deze uithoofding goed gekozen, om de ondervinding der laatste dagen bijna in het denkbeeld te brengen, dat de meest belangrijke en meest belangrijke gedeeltes van het Koninkrijk, de bedoeling der Gazette is, in een enkel oogenblik, niet duidelyk uitgedrukt. Zoo als zij daar staan, betrekken zij niets, volbrekt niets (eene eigenschap van menig artikel in dit blad) en die *carte de pays* moet dan zeker uit een verheven standpunt beschouwd worden; dan dat, waarop zij strekken moet, om de geographische en topographische gesteldheid van ons land te doen te kennen, iets (dit is het voorbijgaan gezegd), waarin menig pubhoort in ons zuiden, van de kinderen der Stads Armeenscholen te Amsterdam en te Gravenhage, nog niet eens een lesje vermenen mogt.

Intusschen moet de Gazette met die kaart eene *carte à la Dufur*, dat is ook eene, waar elke provincie, naar dezelve meerder of minder verhouding, met eene kleine of groote tint onderscheiden is. Intusschen het een als een ander, in verhouding met de wezenlijke waarde en dus ook de voorkeur van eene Provincie boven eene andere, waaraan de D. T. Inkt niet gespaard is, bepaalt, dan behoeven de Noordelijke gewesten van Nederland althans het ontroffen der geheele kaart van ons Rijk, noch eene vergeelyking van *Wacht* en *brun* in die kaart te duchten, — even min als de *Nederlandsche Gedachten*, zoo lang zij, zichzelf steeds geeft, dat het wat zij thans zijn, behoeven te vrezen, dat een Gazette des Pays-Bas, zoo als zij thans is, haar immer verduistert zal.

(f) Om dat verouderde, en twijfelachtig, het koninkrijk, had, om een ander, en welk, dat het middelbaar en lager onderwijs betreft, slechts aan eene eenige beperking onderworpen is, en dat onze maatschappelijke organisatie, dat tot het gemeene recht behoort, behouden kan worden.

(f) Zoodanig is de meening van het besluit van den 27sten Mei. Het is geene onbeperkte maar echter eene groote vrijheid, dat wat het middelbaar en lager onderwijs betreft, slechts aan eene eenige beperking onderworpen is, en dat onze maatschappelijke organisatie, dat tot het gemeene recht behoort, behouden kan worden.

LETTERKUNDIG BERIGT.

Oostenrijk, zoo als het thans is onder de regering van Prins METTERNICH en Keizer FRANS II, of geheime Kropijk van zekere Duitsche Hoven. Door een ooggetuige, Is Leguwarden, bij STEENBERGEN VAN GOOR 1830, 279 bladz. in 8°; de prijs is. f. 2.40.

Hetgeen, reeds bij het openslaan dezes boeks, bevreemd is deszelfs titel: *Oostenrijk onder de regering van Prins METTERNICH en Keizer Frans II*, welk laatste zelfs zoodanig gedrukt is, dat men er Frans uit leest; deze titel, zeggen wij, waar de vorst op den achtergrond van den minister geplaatst is, voorspelt reeds, dat het werk zelf juist geene lofredde op Oostenrijk en zyne regering zal bevatten. De lezing bevestigt dit dan ook ten volle; want, ofschoon verre verwijderd van gubstig over die regering te denken, overtrof hetgeen wij hier dienaangaande lezen verre onze onderstelling. Dit werk is het geschrift van een ooggetuige en, volgens de voorrede, van een geboren Oostenrijker. — Op sommige plaatsen (onder andere bl. 57 en 171) schijnt dit laatste tegengesproken te worden, als komende daar de schrijver als een Duitschman voor. Hoe dit zij, vooringenomenheid met Oostenrijk heeft althans de pen van den Oostenrijker of niet Oostenrijker niet bestuurd; en, over het geheel kunnen wij ons met de aantekeningen van den vertaler vereenigen, namelijk daarin, dat vele schetsen overdreven en met te zwarte kleuren geteekend zijn. Dat betel echter niet, dat dit werk veel wetenswaardig bevat, en, ofschoon in eenen luchtigen stijl geschreven, over sommige gedeelten van Duitschland, en eenige Vorsten en Vorstjes, met blykbare kennis van zaken, spreekt. Men kan dit boek dan ook veel meer als eene verzameling van vlugtige schetsen, dan wel als eene aangeschakelde reis door, of beschrijving van Duitschland, beschouwen, hetgeen welligt de lezing niet onaangenamer maakt.

De schrijver vangt zijn togt bij *Boere* aan en begeeft zich vervolgens naar *Parijs*, *Carlsruhe* en *Stuttgard*. Hij schetst, in eenige trekken, *Wurtemberg*, *Darmstadt*, *Nassau*, *Russel*, *Frankfort*, *Leipzig*, *Dresden* en sommige der kleinere Duitsche Vorsten, wier regering, over het geheel genomen, niet belangrijks is.

De badplaatsen *Töplitz* en *Wiesbaden* worden hier, op eene andere wijze, beschreven, en, ofschoon niet in de eerste ver bijzonderheden, toch in zoo verre zij, bij eene vlugtige beschouwing, iets belangrijks opleveren. — Belangrijk is ook het referaat van *Böhmen*, hetwelk eene korte, maar vrij volledige voorstelling van den toestand der landbewoners, hunne betrekking tot de regering, hun karakter, enz. oplevert.

Braag leent de stoffe voor de gierende beschouwingen van onzen reiziger. Ook hier is de voorstelling onduidelijk en levendig, en, hoewel van de blykbare tegenwoordigheid van den schrijver tegen Oostenrijk en Pruisen, moet men hier erkennen, dat er in den grondslag zijner beschouwing een veel waarheid is. De werking eener geheime politie, zoo als zij door Oostenrijk onderhouden wordt, moet ieder, die aan vrijzinnige instellingen geloof heeft en een tegschapen hart ondraagt, met verachting beschouwen.

Van *Praag* leidt de reiziger zijne lezers naar *Wenen* en *Oostenrijk*, en eindelijk tot haren *Wenen*, het hoofdstad van zynen togt. Evenmin als van de andere steden, wordt ons van deze hoofdstad eene volledige beschrijving gegeven; maar de schetsen van hareel vopsteden, en vooral van de keizerlijk kasteel en de keizerlijke residentie, worden niet onbelangrijk geheel, tot op denzelfden graad, als die van den Keizer, even als die van den prins van *Saxony*, *Prusien*, *Beverke* schijnt. Wij hebben niet te zeggen, dat deze beide hooge personadjants hier, in de laatste onder het gunstig daglicht voorkomen en, vooral wat den persoon des keizers betreft, wat daartop ook zou kunnen aangemerkt worden, gelooven wij echter den schrijver niet geheel vertrouwde of

Althoewel het, ten slotte, de wij, die vorige mededeelingen betreffende de reizen, zullen en gebruikt, zal de lezing en het belang van het leger, de wetenschappen, de letteren, Oostenrijk. Om dat verouderde, en twijfelachtig, het koninkrijk, had, om een ander, en welk, dat het middelbaar en lager onderwijs betreft, slechts aan eene eenige beperking onderworpen is, en dat onze maatschappelijke organisatie, dat tot het gemeene recht behoort, behouden kan worden.

De de belangzamen ons sommige gedeelten; ook zijn er, beneen een paar hoofdstukken, verkeerde anders geplaatst. Dit laatste gaat tot de zaak, zelve echter niets als, ook, zouden wij deze aanmerkingen terzake houden, warehet niet, dat wij, in verzen, bij den heer *Saxony*, *Prusien*, *Beverke* uitgegeven, sedert lang, naar grootere nauwkeurigheid gevraagd was; en, wij herhalen het, dit weinig

vermindert in niets de belangrijkheid van het werk zelf, dat zich der lezing zeer aanbeveelt.

Misbruiken der Drukkers, aangetoond door den Staat der Zuidelijke Dagbladen. Te Breda, ter drukkerij van F. P. STERK; 48 bladz. in 8°; de prijs is. f 0,60.

Een geruimen tijd geleden deelde het Brusselsch dagblad *le National*, in eene uitgebreide bijlage, onder den titel van: *Etat de la presse périodique pour les provinces méridionales de Pays-Bas*, eene verzameling mede van uittreksels, genomen uit de dagbladen der zoogenaamde Belgische oppositie. — Wij ontveinzen niet, dat wij destijds zeer verlangden naar eene nederduitsche vertaling van dat stuk, om de factie ook daár te ontmaskeren, waar het uitmuntend blad *le National* nog onbekend gebleven was, en de hier aangekondigde brochure, dezen wensch vervullende, zoude onze geheele goedkeuring hebben weggedragen, ware zij slechts eenige weken vroeger verschenen. Ofschoon eene latere uitgave ten deele het doel der verzameling doet missen, is zij echter verre van geheel onnut. Het is te zien, dat zij ook nog na jaren, overtuigend bewijzen, hoe hoogst inschikkelijk onze, zoo dikwerf gelasterde, regering was, en eene belangrijke bijdrage opleveren tot de kennis der bedoelingen eener nuttzieke factie, die zich achter de geheiligde namen van vrijzinnigheid, recht en Godsdienst verborg, om tot de geheele vernieling van ons staatkundig aanwezen samen te spannen.

Op de vertaling zijn weinige aanmerkingen van belang te maken. Zij strekt der bedoelingen van een' onzer werkzaamste stadgenooten tot eere.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BRED A.

van den 22 Junij 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe	7, 81
Het dito dito Rogge	5, 09
Het dito dito Boekweit	6, 21
Een grof Tarwe brood van een pond Nederl.	0, 13
Een licht Tarwe brood van een pond Nederl.	0, 20
Een Rogge brood van 3 pond Nederl.	0, 26
Een Nederl. pond Tarwen-Meel	0, 26
Een dito pond Boekweite-Meel	0, 21
Een dito pond Boter	0, 70

ADVERTENTIE

Op den 15 dezer overleed, te Leuven, in den onbetrouwen van 84 jaren, na een langdurig lijden, en tot onze innige droefheid, onze waarde Vader en behuwd Vader, de WelEdele Heer F. DIJL W. Oud Schepen van bovengenoemde Stad; wij geven hier van kennis aan vrienden en bekenden, ten houden ons van hunne deelneming verzekerd, ook zonder bijwezen van Rouwbeklag.

Breda, 14 Junij 1850.

J. F. C. J. DE ROIJ, M. J. DE ROIJ, DAUW.

Men verlangt in de Provincie Noord-Brabant, in de Provincie Noord-Nederlandsche heeren de K O S T, W A S S C H E N, enz., tegen een aanmatig kostgeld, voor een P E R S O O N van het V R O U W E L I J K E G E S L A C H T, van M I D D E L B I J A R E N O U D E R D O M, bij O R D E N T E L I J K E B E R G E R L I E D E N. Men is bereid tot overnemen het toezicht over Z E D E L I J K G E D R A F T G R O N D B O N T V E R T R O W E N. Men is bereid tot opgave van N A A M, W O O N P L A A T S, H O U D E L I J K E O M S T A N D I G H E I D, O D S D I E N S T I G E G E Z I D E, H E E D, O S T I G E L I D, en venders V O O R W I J A R D E N, en machtige brieven onder Lett. V. bij de Boekhandelaars M. J. C. H. O. N. E. W. B. L. D. & Z. O. O. N., Repersstraat in de stad Amsterdam, No. 12.

Men vraagt, tegen 1° Augustus, voor eene T A M P L I E N van E V E N P E L D S O N N E N, van onder V R I J D E R E N, in een of ander Gezond Duit, vrij van overstrooming, een G E S C H I J T V E R B L I J F. Deze Plaats, waar eene P R O T E S T A N S C H E G E-

M E E N T E is; zal het eerst in aanmerking komen. Te beantwoorden, onder gefrankeerde brieven aan den Letter G., bij de Uitgevers dezes.

UIT DE HAND TE KOOP

Een uitmuntend B U R G E R H U I S, in het beste gedeelte der stad Breda, voorzien van onderscheidene B E H A N G E N B O V E N- en B E N E D E N K A M E R S, en vele C O M M O D I T E I T E N, zeer geschikt voor eene of andere A F F A I R E.

Nader onderzigt hieromtrent bij B R O E S E & C O M P. te Breda.

† VERKOOPING van B O E K E N, P E N N I N G E N, enz. enz., in de maand October of November aangestaande, te houden door den Boekhandelaar F. P. STERK, te Breda.

Die genen, welke genegen moeten zijn, daarbij nog iets te voegen, worden verzocht, voor den 15^{den} September, aan genoemden Boekhandelaar opgave te doen.

Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

- I. GEORG DARING, De Mumie van Rotterdam. Een Geschiedkundig-Romantisch Tafereel, uit den tijd der Spaansche Bergerten in de Nederlanden; twee deelen klompheet, met gegraveerde titel en vignet, de prijs is. f 3: 60.
- H. M. de JOUY, De Kluzenaar in Zwitserland, of Aanteekeningen en Aanmerkingen op de zeden en gewoonten der Zwitsers in het begin der negentiende Eeuw; eerste deel met pl. f 3: 60.

Het tweede deel van het eerste zal spoedig volgen. Van denzelfden Schrijver zijn nog eenige Geschieden voorhanden van den Kluzenaar in Zwitserland, die ook klompheet.

III. Mr. WILLEM BILDERDIJK, Schemerschijn. Nieuwe Gedichten. Deel I. te Berigt te verzoeken mij de opgave te zenden van het verlangde getal, bij wijze van Inteckening, op de wischen van de Heeren J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam.

Dankbaar voor het gunstige oordeelen der Heeren J. C. VAN KESTEREN, welke mijne aangekondigde pracht-uitgave der werken van Nederlandsch Volksdichter J. A. C. B. C. A. T. S. allenwegen ontmoet, waarvan mij dagelijks de treffendste bewijzen uit alle deelen des Rijks toekomen, heb ik de eer, hijsdeze aan mijne geëerde landgenooten, kennis te geven, dat deze mijne belangrijke onderneming, in het vertrouwen en verderen bijval en gunstige medewerking, voortgezet zal hebben, en de eerste aflevering, zijnde een gedeelte van 's dichters werk, het H. O. U. W. E. B. I. J. G. in de maand van Juli aangestaande worden verzonden.

De gewichtige veranderingen, welke in de aflevering van deze uitgave zijn aangebracht, hebben deze verandering overvloedig gemaakt.

Dan, daar alle onze eerste kunstenaars met het graveren der vignetten en platen bezig zijn, zal er verder geen ophoud plaats hebben en de uitgave zoo geregeld voortgaan, als dit bij eene zoo moeilijke onderneming mogelijk is.

Overigens neem ik de vrijheid, hijsdeze, alle liefhebbers van Nederlandsche Letterkunde, met de noodige dank door de mededeeling van omzetterij van de Heeren J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, en de Heeren J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, op de gelegenheid te stellen, om mijne uitgave zoo compleet mogelijk te laten. Eindelijk worden de heeren Boekhandelaars uitgenoodigd, om mij vóór het einde dezer maand, onder couvert van de heeren J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, de namen en hanteeren hunner Inteckenaars op te geven, ten einde dezelve nog bij de eerste aflevering kunnen worden verzonden.

Brussel, 1° Junij 1850.
B. B. S. T. V. A. N. D. E. N.
N. B. Het laatste verzoek wordt ook gedaan, omtrent het Tijdschrift toegezonden, waarvan het eerste, in den loop dezer maand, verzonden zal worden.